

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Декан факультету менеджменту
І.Г. Шавкун

2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

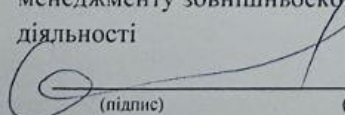
(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійної програми
«Менеджмент міжнародного бізнесу»
спеціальності Менеджмент
галузі знань Управління та адміністрування

викладач: О.М. Олійник, к. філос.н., доцент, доцент кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри бізнес-адміністрування
і менеджменту зовнішньоекономічної
діяльності

Протокол № 1 від "25" серпня 2025 р.
Завідувач кафедри бізнес-адміністрування і
менеджменту зовнішньоекономічної
діяльності

(підпис)

Д.Т. Бікулов
(ініціали, прізвище)

2025 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Зв'язок з викладачем (викладачами):

Викладач: к філос.н., доцент Олійник Олександр Миколайович

E-mail: a.n.oleynick@gmail.com

Телефон: (061) 289-41-39 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: бізнес-адміністрування та менеджменту ЗЕД, бй корп. ЗНУ, ауд. 108 (1^й поверх)

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи фінансового менеджменту» є засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних положень і прикладних інструментів управління фінансами підприємства, формування навичок фінансового планування та контролю, оцінювання ефективності управлінських рішень, оптимізації структури активів і капіталу, прийняття обґрунтованих рішень щодо інвестицій і грошових потоків відповідно до цілей розвитку підприємства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи фінансового менеджменту» є:

- формування цілісного розуміння сутності, мети, функцій та механізму фінансового менеджменту на підприємстві;
- оволодіння методами аналізу фінансового стану, ліквідності, фінансової стійкості та результативності діяльності;
- набуття навичок організації інформаційного й облікового забезпечення фінансового управління та використання фінансової звітності;
- розвиток умінь формувати фінансову стратегію та оцінювати її ефективність у різні періоди реалізації;
- опанування підходів до управління активами (оборотними і необоротними), запасами та дебіторською заборгованістю;
- формування компетенцій щодо управління капіталом, вибору джерел фінансування та оптимізації структури капіталу;
- набуття практичних навичок оцінювання вартості фінансових потоків, ануїтетів, урахування інфляції та дисконтування;
- розвиток умінь планувати, контролювати та оптимізувати грошові потоки підприємства, запобігати касовим розривам і підвищувати платоспроможність.

Дисципліна «Основи фінансового менеджменту» як вибіркового компонента освітньо-професійної програми підготовки відповідає таким програмним компетентностям:

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Дисципліна забезпечує такі програмні результати навчання (ПРН):

РН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

РН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

Курс «Основи фінансового менеджменту» розкриває теоретичні основи та прикладні аспекти управління фінансами підприємства в межах таких змістових модулів: сутність, мета і функції фінансового менеджменту; методологічні засади організаційного та інформаційного забезпечення (звітність, облік, внутрішні стандарти); фінансова стратегія підприємства та оцінювання її результативності; управління активами (оборотними й необоротними) та чистим оборотним капіталом; управління капіталом (власним і позичковим) і підходи до оптимізації структури фінансування; основи оцінювання фінансових потоків, ануїтетів і впливу інфляції; управління грошовими потоками, методи їх планування, контролю та підвищення платоспроможності.

Курс дає можливість:

- застосовувати інструменти фінансового аналізу для оцінювання стану підприємства та обґрунтування рішень;
- формувати фінансові цілі, параметри стратегії та систему фінансових показників контролю;
- приймати рішення щодо управління активами, запасами, дебіторською заборгованістю та оборотним капіталом;
- обирати джерела фінансування та оцінювати наслідки зміни структури капіталу;
- виконувати базові розрахунки часової вартості грошей, дисконтування, оцінки ануїтетів та інфляційних коригувань;

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

– прогнозувати та оптимізувати грошові потоки, забезпечувати фінансову рівновагу й стійкість підприємства.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити): Економічна теорія, Менеджмент, Кваліфікаційна робота бакалавра (а також інші компоненти ОПП, що формують базу для фінансово-аналітичних та управлінських рішень).

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	5 -й	5 -й
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість годин	150	
Лекційні заняття	28год.	8 год.
Практичні заняття	28 год.	6 год.
Самостійна робота	94 год.	136 год.
Консультації	Консультації: вівторок 16:00 - очний формат: 108 кабінет 6 навчальний корпус, кафедра бізнес-адміністрування та менеджменту ЗЕД - дистанційний формат: Zoom meeting https://us02web.zoom.us/j/9512325238?pwd=RzZOeEpMenNBOExGTHprRkNtVXlMUT09 Meeting ID: 951 232 5238 Passcode: 278601	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17998	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності / результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
Компетентності		
СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.	- аналіз кейсів та практичних ситуацій; - групові обговорення та рольові ігри; - робота з науковими джерелами та стратегічними документами організацій	- практичні роботи з розробки стратегії; - презентації стратегічних планів; - тести та контрольні завдання
СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту/	- виконання проектних завдань; - симуляції управлінських процесів; - індивідуальні та групові проектні роботи	- оцінка проектних робіт; - звіти про виконання проектів; - усні захисти проектів
СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.	- стратегічні ігри та кейс-стаді; - дискусії щодо управлінських рішень; - самостійне вивчення сучасних методів управління	- оцінка управлінських рішень в кейсах; - практичні роботи; - тести на знання методів управління
СК12. Здатність аналізувати й	- кейс-метод, - моделювання бізнес-процесів,	- аналіз і захист кейсів,

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.	- тренінги з антикризового управління	- практичні завдання з оцінювання ризиків, - тестування на прийняття управлінських рішень,
програмні результати навчання:		
РН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.	- розробка планів діяльності організацій; - моделювання сценаріїв розвитку організації; - робота з програмами стратегічного планування	- практичні завдання з планування; - захист розроблених планів; - тести
РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.	- рольові ігри з обґрунтування управлінських рішень; - кейс-стаді з управління організацією; - семінари зі збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень	- оцінка дій у рольових іграх; - презентація стратегічних цілей; - тести з управлінських навичок
РН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.	- практичні завдання з ресурсного планування; - аналіз ефективності організаційних процесів; - групові кейси по забезпеченню підрозділів	- оцінка практичних завдань; - звіти та аналітичні роботи; - захист кейсів

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи фінансового менеджменту та його інформаційне забезпечення

Тема 1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємства

Сутність фінансів, їх місце та значення в системі грошових відносин підприємства. Поняття фінансового менеджменту та його роль в управлінні фінансовими ресурсами. Фінансова діяльність підприємства як сукупність операцій із залучення, розподілу й використання капіталу. Грошовий потік підприємства, його формування та вплив на платоспроможність. Фінансове становище підприємства та ключові характеристики оцінювання (ліквідність, фінансова стійкість, рентабельність). Мета фінансового менеджменту та її зв'язок із зростанням вартості підприємства і забезпеченням фінансової рівноваги. Основні завдання фінансового менеджменту у плануванні, фінансуванні, інвестуванні та контролі. Функції фінансового менеджменту в системі управління підприємством та їх значення для прийняття рішень. Необхідність фінансового менеджменту в умовах ризику, обмеженості ресурсів і конкуренції. Умови ефективності фінансового менеджменту: інформаційна база, фінансові регламенти, компетентність персоналу, система контролю. Методи фінансового менеджменту: фінансовий аналіз, планування, бюджетування, управління ризиками, контролінг. Засоби фінансового менеджменту: показники, нормативи, інструменти фінансування, управлінська та фінансова звітність. Механізм фінансового менеджменту як взаємодія цілей, ресурсів, інструментів і відповідальності. Місце фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємства та розподіл функцій між підрозділами.

Тема 2. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств

Фінансові звіти як основа для оцінювання результатів діяльності та прийняття управлінських рішень. Прибуток підприємства, його формування, фактори впливу та значення для розвитку. Баланс як відображення фінансового стану підприємства на певну дату. Звіт про фінансові результати як характеристика доходів, витрат і фінансового результату. Звіт про рух грошових коштів як інструмент аналізу ліквідності та платоспроможності. Активи підприємства, їх склад, структура та роль у забезпеченні операційної діяльності. Пасиви підприємства як джерела фінансування та показник фінансової стійкості. Дебіторська заборгованість, її вплив на оборотність коштів і ризики неповернення. Кредиторська заборгованість як джерело короткострокового фінансування та фактор фінансових зобов'язань. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту: функції, повноваження, відповідальність і регламенти. Управлінський облік як джерело внутрішньої інформації для планування, контролю та калькулювання. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту: дані, показники, канали, періодичність і якість інформації. Консолідація фінансової звітності в корпоративних структурах та узгодження підходів до обліку. Внутрішньокорпоративні стандарти фінансової звітності та їх роль у єдиній фінансовій політиці компанії.

Змістовий модуль 2. Фінансова стратегія та управління активами підприємства

Тема 3. Фінансова стратегія підприємства

Фінансова стратегія як довгострокова система фінансових цілей і напрямів розвитку підприємства. Фінансова тактика як набір поточних рішень для реалізації стратегічних орієнтирів. Фінансова політика підприємства як правила й принципи управління доходами, витратами, капіталом і ризиками. Формування стратегії фінансового менеджменту з урахуванням життєвого циклу підприємства та ринкового середовища. Визначення стратегічних цілей фінансового менеджменту: зростання вартості, стійкість, ліквідність, прибутковість. Стратегічні завдання у сфері структури капіталу, інвестицій, дивідендної політики та управління оборотним капіталом. Узгодження фінансової стратегії із загальною стратегією підприємства та операційними планами. Розробка стратегії за періодами реалізації та встановлення контрольних показників на кожному етапі. Планування ресурсів і джерел фінансування для підтримки стратегічних програм. Формування системи фінансових бюджетів і лімітів як інструментів реалізації стратегії. Оцінка ефективності фінансової стратегії через показники прибутковості, ризику, стійкості та грошових потоків. Коригування стратегії відповідно до змін кон'юнктури, вартості капіталу та фінансових обмежень. Управління ризиками як невід'ємна складова стратегічних фінансових рішень.

Тема 4. Управління активами підприємства

Активи підприємства як економічні ресурси, що забезпечують отримання доходу та безперервність діяльності. Оборотні активи та їх роль у підтриманні виробничо-збутового циклу. Необоротні активи як основа виробничого потенціалу та довгострокової конкурентоспроможності. Основні засоби: склад, стан, відтворення та вплив на собівартість і продуктивність. Запаси підприємства та їх значення для ритмічності виробництва й виконання замовлень. Дебіторська заборгованість як частина оборотного капіталу та джерело ризиків ліквідності. Чистий оборотний капітал як показник фінансової рівноваги та маневреності підприємства. Зміст і завдання управління оборотними активами: оптимізація обсягів, швидкості обігу та структури. Джерела формування оборотних активів: власні кошти, короткострокові зобов'язання, комерційний кредит. Оптимальна структура оборотних активів як баланс між ліквідністю, прибутковістю та ризиком. Управління виробничими запасами через нормування, контроль рівнів, прогнозування потреб і скорочення надлишків. Управління дебіторською заборгованістю через кредитну політику, ліміти, строки інкасації та роботу з простроченнями. Оптимізація структури дебіторської заборгованості за строками, контрагентами та рівнем ризику. Управління необоротними активами через інвестиційні рішення, амортизаційну політику та оцінку ефективності використання. Нематеріальні активи як фактор інноваційності та ринкової вартості підприємства. Особливості формування активів на різних етапах розвитку підприємства та адаптація активної політики до темпів зростання.

Змістовий модуль 3. Управління капіталом і фінансово-інвестиційні розрахунки

Тема 5. Управління капіталом підприємства

Капітал підприємства як фінансова основа діяльності та джерело формування активів. Види капіталу: власний і позичковий, їх співвідношення та вплив на фінансову стійкість. Структура капіталу як фактор вартості підприємства та рівня фінансового ризику. Власний капітал підприємства, його складові та джерела формування. Роль нерозподіленого прибутку у фінансуванні розвитку та зміцненні стійкості. Емісійна політика як інструмент залучення власного капіталу та зміни структури власності. Дивідендна політика як баланс інтересів власників і потреб підприємства у реінвестуванні. Позичковий капітал підприємства та його місце в фінансуванні оборотних і інвестиційних потреб. Банківський кредит: умови, вартість, забезпечення та вплив на грошові потоки. Вибір джерел позикового фінансування з урахуванням строків, процентних ставок і ризиків. Управління вартістю капіталу та мінімізація середньозваженої вартості фінансування. Фінансовий леверидж і його вплив на рентабельність власного капіталу та ризик. Контроль платоспроможності й боргового навантаження через систему фінансових коефіцієнтів і ковенант.

Тема 6. Основи управління інвестиціями підприємств

Інвестиції підприємства як вкладення ресурсів з метою отримання майбутніх вигод і розвитку. Інновації як інвестиційний напрям, що підвищує конкурентоспроможність і технологічний рівень. Фінансовий потік як основа оцінювання результатів інвестиційних рішень у часі. Часова вартість грошей та її роль в інвестиційному аналізі. Теперішня вартість як оцінка майбутніх надходжень з урахуванням ставки дисконту. Майбутня вартість як результат нарощення поточних коштів у часі. Дисконтування та нарощення як базові методи оцінки теперішньої і майбутньої вартості фінансових потоків. Ануїтет як рівномірний потік платежів та сфера його застосування у фінансових розрахунках. Майбутня і теперішня вартість ануїтету та практичні методи її визначення. Порівняння альтернативних інвестиційних рішень на основі приведених величин і фінансових критеріїв. Інфляція як фактор знецінення грошових

потоків та ризик довгострокових вкладень. Оцінка фінансових потоків в умовах інфляції через реальні та номінальні ставки. Інфляційна премія як складова ставки дисконту та спосіб врахування інфляційних очікувань. Узгодження інвестиційних рішень із фінансовими можливостями підприємства та обмеженнями ліквідності.

Змістовий модуль 4. Управління грошовими потоками та забезпечення платоспроможності підприємства

Тема 7. Управління грошовими потоками підприємств

Грошові потоки підприємства як рух коштів, що забезпечує операційну, інвестиційну та фінансову діяльність. Види грошових потоків за напрямом, регулярністю, джерелами та рівнем прогнозованості. Механізм формування грошових потоків через надходження від реалізації, платежі постачальникам, податки, фінансування та інвестиції. Ритмічність грошових потоків як умова підтримання платоспроможності та стабільності розрахунків. Фактори обсягу грошових потоків: виручка, витрати, ціни, податкове навантаження, кредитна політика. Фактори ритмічності грошових потоків: сезонність, графіки оплат, строки постачання, умови договорів. Дисконтування грошових потоків як спосіб порівняння платежів у різні моменти часу. Ануїтет і рента як типові схеми регулярних грошових платежів у фінансових рішеннях. Вихідні положення управління грошовими потоками: баланс ліквідності, мінімізація касових розривів, оптимізація залишків. Планування грошових потоків через платіжний календар, бюджет руху коштів і прогноз ліквідності. Управління грошовим потоком за етапами: прогнозування, організація платежів, контроль виконання, коригування відхилень. Методи розрахунку грошового потоку: прямий і непрямий підходи та їх застосування в аналізі. Оцінка руху грошових коштів за звітом про рух грошових коштів і показниками достатності потоку. Рішення щодо залучення короткострокового фінансування та розміщення тимчасово вільних коштів. Підвищення ефективності управління грошовими потоками через скорочення дебіторки, оптимізацію запасів і узгодження строків платежів.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Лекція 1	Тема 1 Сутність мета і функції фінансового менеджменту підприємства 1. Сутність та функції фінансового менеджменту та їх значення. Необхідність та умови ефективності фінансового менеджменту. 2. Мета, основні завдання та складові частини фінансового менеджменту. 3. Методи та засоби, механізм та місце фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємств.	4	1	щотижня
Практичне заняття 1	Тема 1 Сутність мета і функції фінансового менеджменту підприємства 1. Сутність та функції фінансового менеджменту та їх значення. Необхідність та умови ефективності фінансового менеджменту. 2. Мета, основні завдання та складові частини фінансового менеджменту. 3. Методи та засоби, механізм та місце фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємств Практичне завдання 1 Фірма А і фірма Б ідентичні у всіх відношеннях за виключенням структури капіталу. Структура капіталу фірми А – 50% позичковий і 50% власний капітал; аналогічні показники по фірмі Б складають відповідно 20 і 80% (відповідно до ринкової вартості). Відсоткова ставка з позичкових засобів для обох фірм при відсутності оподаткування дорівнює 13%, а ринок капіталу є досконалим. Завдання: 1. Який ваш дохід (Вам належить 2% акцій фірми А), якщо чистий прибуток від основної діяльності складає 3600000 грн., а загальний рівень капіталізації дорівнює 18%? Який очікуваний дохід на акціонерний капітал?	4	0,5	щотижня

	<p>2. Чистий прибуток від основної діяльності фірми Б такий же, як і у фірми А. Який очікуваний дохід на акціонерний капітал у фірми Б? Практичне завдання 2 За наведеними даними (тис. грн) розрахувати та інтерпретувати фінансове становище підприємства: оборотні активи – 3 200; необоротні активи – 4 800; грошові кошти – 350; дебіторська заборгованість – 1 150; запаси – 1 700; власний капітал – 4 100; довгострокові зобов'язання – 1 900; короткострокові зобов'язання – 2 000; виручка – 10 500; собівартість – 8 100; чистий прибуток – 720. Обчислити коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності, фінансової стійкості (автономії), рентабельності продажу та рентабельності активів. Зробити висновок щодо платоспроможності й фінансової рівноваги та запропонувати 2 управлінські рішення фінансового менеджменту.</p>			
Самостійна робота	<p>Тема 1 Сутність мета і функції фінансового менеджменту підприємства Сутність фінансів, їх місце та значення в системі грошових відносин підприємства. Поняття фінансового менеджменту та його роль в управлінні фінансовими ресурсами. Фінансова діяльність підприємства як сукупність операцій із залучення, розподілу й використання капіталу. Грошовий потік підприємства, його формування та вплив на платоспроможність. Фінансове становище підприємства та ключові характеристики оцінювання (ліквідність, фінансова стійкість, рентабельність). Мета фінансового менеджменту та її зв'язок із зростанням вартості підприємства і забезпеченням фінансової рівноваги. Основні завдання фінансового менеджменту у плануванні, фінансуванні, інвестуванні та контролі. Функції фінансового менеджменту в системі управління підприємством та їх значення для прийняття рішень. Необхідність фінансового менеджменту в умовах ризику, обмеженості ресурсів і конкуренції. Умови ефективності фінансового менеджменту: інформаційна база, фінансові регламенти, компетентність персоналу, система контролю. Методи фінансового менеджменту: фінансовий аналіз, планування, бюджетування, управління ризиками, контролінг. Засоби фінансового менеджменту: показники, нормативи, інструменти фінансування, управлінська та фінансова звітність. Механізм фінансового менеджменту як взаємодія цілей, ресурсів, інструментів і відповідальності. Місце фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємства та розподіл функцій між підрозділами.</p>	13	20	щотижня
Лекція 2	<p>Тема 2. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств 1. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. 2. Управлінський облік та інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. 3. Консолідація фінансових звітів і формування внутрішньо корпоративних стандартів компанії.</p>	4	1	щотижня
Практичне заняття 2	<p>Тема 2. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств</p>	4	0,5	щотижня

	<p>1. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. 2. Управлінський облік та інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. 3. Консолідація фінансових звітів і формування внутрішньо корпоративних стандартів компанії. Практичне завдання Є два альтернативних фінансових портфелі: – портфель акцій: 1000 акцій фірми А, вартістю 10 грн. за одну акцію; 200 акцій фірми Б, вартістю 25 грн. за одиницю; – портфель облігацій: 100 дисконтних безвідсоткових облігацій вартістю по 100 грн., з номіналом у 120 грн.; та 50 облігацій з виплатою 20% від номіналу при погашенні, номіналом 100 грн. Завдання: Визначте прибутковість кожного з портфелів і доцільність інвестування, якщо планується зростання вартості акцій на 20% за рік (термін обігу облігацій – 1 рік). Практичне завдання 2 За спрощеним балансом (тис. грн) виконати вертикальний і горизонтальний аналіз та оцінити якість структури активів/пасивів: на початок року активи – 6 500 (необоротні 3 900; оборотні 2 600), пасиви – 6 500 (власний капітал 3 700; довгострокові 1 400; короткострокові 1 400); на кінець року активи – 7 800 (необоротні 4 200; оборотні 3 600), пасиви – 7 800 (власний капітал 4 000; довгострокові 1 700; короткострокові 2 100). Додатково: виручка – 12 000; чистий прибуток – 600; середня дебіторська – 1 100; середня кредиторська – 900. Розрахувати оборотність дебіторської і кредиторської заборгованості (у днях), визначити ризики ліквідності та запропонувати короткі управлінські рекомендації.</p>			
Самостійна робота	<p>Тема 2. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств Фінансові звіти як основа для оцінювання результатів діяльності та прийняття управлінських рішень. Прибуток підприємства, його формування, фактори впливу та значення для розвитку. Баланс як відображення фінансового стану підприємства на певну дату. Звіт про фінансові результати як характеристика доходів, витрат і фінансового результату. Звіт про рух грошових коштів як інструмент аналізу ліквідності та платоспроможності. Активи підприємства, їх склад, структура та роль у забезпеченні операційної діяльності. Пасиви підприємства як джерела фінансування та показник фінансової стійкості. Дебіторська заборгованість, її вплив на оборотність коштів і ризики неповернення. Кредиторська заборгованість як джерело короткострокового фінансування та фактор фінансових зобов'язань. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту: функції, повноваження, відповідальність і регламенти. Управлінський облік як джерело внутрішньої інформації для планування, контролю та калькулювання. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту: дані, показники, канали, періодичність і якість інформації. Консолідація фінансової</p>	13	20	щотижня

	звітності в корпоративних структурах та узгодження підходів до обліку. Внутрішньокорпоративні стандарти фінансової звітності та їх роль у єдиній фінансовій політиці компанії.			
Лекція 3	Тема 3 . Фінансова стратегія підприємства 1. Формування стратегії фінансового менеджменту. 2. Стратегічні цілі та завдання фінансового менеджменту. 3. Розробка стратегії за періодами її реалізації. 4. Оцінка ефективності розробленої стратегії.	4	1	<i>щотижня</i>
Практичне заняття 3	Тема 3 . Фінансова стратегія підприємства 1. Формування стратегії фінансового менеджменту. 2. Стратегічні цілі та завдання фінансового менеджменту. 3. Розробка стратегії за періодами її реалізації. 4. Оцінка ефективності розробленої стратегії. Практичне завдання Сформувати фінансову стратегію на 3 роки через систему цілей і показників та перевірити її досяжність розрахунками. Вихідні дані (тис. грн): виручка поточного року – 15 000; маржа операційного прибутку – 12%; активи – 10 000; власний капітал – 5 500; ставка за кредитом – 16% річних; податок на прибуток – 18%. Стратегічні цілі: щорічне зростання виручки на 10%, зростання ROA до 8% на 3-й рік, підтримання коефіцієнта автономії не нижче 0,5. Розрахувати прогноз виручки, операційного прибутку, чистого прибутку і ROA на кожен рік, перевірити виконання обмеження за автономією за умови залучення кредиту 1 200 тис. грн у 1-му році. Зробити висновок про узгодженість цілей і ресурсів та запропонувати коригування (за потреби).	4	1	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Тема 3 . Фінансова стратегія підприємства Фінансова стратегія як довгострокова система фінансових цілей і напрямів розвитку підприємства. Фінансова тактика як набір поточних рішень для реалізації стратегічних орієнтирів. Фінансова політика підприємства як правила й принципи управління доходами, витратами, капіталом і ризиками. Формування стратегії фінансового менеджменту з урахуванням життєвого циклу підприємства та ринкового середовища. Визначення стратегічних цілей фінансового менеджменту: зростання вартості, стійкість, ліквідність, прибутковість. Стратегічні завдання у сфері структури капіталу, інвестицій, дивідендної політики та управління оборотним капіталом. Узгодження фінансової стратегії із загальною стратегією підприємства та операційними планами. Розробка стратегії за періодами реалізації та встановлення контрольних показників на кожному етапі. Планування ресурсів і джерел фінансування для підтримки стратегічних програм. Формування системи фінансових бюджетів і лімітів як інструментів реалізації стратегії. Оцінка ефективності фінансової стратегії через показники прибутковості, ризику, стійкості та грошових потоків. Коригування стратегії відповідно до змін кон'юнктури, вартості капіталу та фінансових обмежень. Управління ризиками як невід'ємна складова стратегічних фінансових рішень.	13	19	<i>щотижня</i>
Лекція 4	Тема 4 Управління активами підприємства 1. Зміст і завдання управління оборотними активами. 2. Джерело формування оборотних активів підприємств та способи забезпечення їх оптимальної структури.	4	1	<i>щотижня</i>

	<p>3. Управління виробничими запасами. 4. Управління дебіторською заборгованістю. Визначення оптимальної структури дебіторської заборгованості. 5. Управління необоротними активами підприємства. Управління основними засобами, нематеріальними активами. 6. Особливості формування активів на різних етапах розвитку підприємства.</p>			
<p>Практичне заняття 4</p>	<p>Тема 4 Управління активами підприємства 1. Зміст і завдання управління оборотними активами. 2. Джерело формування оборотних активів підприємств та способи забезпечення їх оптимальної структури. 3. Управління виробничими запасами. 4. Управління дебіторською заборгованістю. Визначення оптимальної структури дебіторської заборгованості. 5. Управління необоротними активами підприємства. Управління основними засобами, нематеріальними активами. 6. Особливості формування активів на різних етапах розвитку підприємства. Практичне завдання Оцінити ефективність управління оборотними активами та потребу в чистому оборотному капіталі. Дані: виручка – 18 000 тис. грн/рік; собівартість – 13 500 тис. грн/рік; середні запаси – 2 250; середня дебіторська – 1 800; середня кредиторська – 1 350; грошові кошти – 400. Розрахувати DIO (період обороту запасів), DSO (період інкасації дебіторки), DPO (період оплати кредиторки), грошовий цикл (ССС). Визначити, як зміниться потреба в фінансуванні оборотного капіталу, якщо підприємство скоротить DSO на 10 днів і DIO на 5 днів. Розрахувати вивільнення коштів (тис. грн) і запропонувати напрями їх використання.</p>	<p>4</p>	<p>1</p>	<p><i>щотижня</i></p>
<p>Самостійна робота</p>	<p>Тема 4 Управління активами підприємства Активи підприємства як економічні ресурси, що забезпечують отримання доходу та безперервність діяльності. Оборотні активи та їх роль у підтриманні виробничо-збутового циклу. Необоротні активи як основа виробничого потенціалу та довгострокової конкурентоспроможності. Основні засоби: склад, стан, відтворення та вплив на собівартість і продуктивність. Запаси підприємства та їх значення для ритмічності виробництва й виконання замовлень. Дебіторська заборгованість як частина оборотного капіталу та джерело ризиків ліквідності. Чистий оборотний капітал як показник фінансової рівноваги та маневреності підприємства. Зміст і завдання управління оборотними активами: оптимізація обсягів, швидкості обігу та структури. Джерела формування оборотних активів: власні кошти, короткострокові зобов'язання, комерційний кредит. Оптимальна структура оборотних активів як баланс між ліквідністю, прибутковістю та ризиком. Управління виробничими запасами через нормування, контроль рівнів, прогнозування потреб і скорочення надлишків. Управління дебіторською заборгованістю через кредитну політику, ліміти, строки інкасації та роботу з простроченнями. Оптимізація структури дебіторської заборгованості за строками, контрагентами та рівнем</p>	<p>13</p>	<p>19</p>	<p><i>щотижня</i></p>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	ризик. Управління необоротними активами через інвестиційні рішення, амортизаційну політику та оцінку ефективності використання. Нематеріальні активи як фактор інноваційності та ринкової вартості підприємства. Особливості формування активів на різних етапах розвитку підприємства та адаптація активної політики до темпів зростання.			
Лекція 5	ТЕМА 5. Управління капіталом підприємства 1. Капітал підприємства: поняття, види та структура. 2. Власний капітал підприємства. 3. Позичковий капітал підприємства.	4	1	<i>щотижня</i>
Практичне заняття 5	Тема 5. Управління капіталом підприємства 1. Капітал підприємства: поняття, види та структура. 2. Власний капітал підприємства. 3. Позичковий капітал підприємства Практичне завдання. Оцінити ефект зміни структури капіталу та вартість фінансування. Дані: активи – 20 000 тис. грн; поточна структура: власний капітал 12 000, позиковий 8 000; ставка за боргом 15% річних; податок 18%; очікувана ЕВІТ – 3 600 тис. грн. Альтернатива: залучити додатковий борг 4 000 тис. грн і спрямувати його на викуп/зменшення власного капіталу (власний стане 8 000, борг 12 000), ставка за боргом зростає до 17%. Розрахувати чистий прибуток і ROE у базовому та альтернативному варіантах, оцінити фінансовий леверидж, зробити висновок про доцільність зміни структури капіталу з урахуванням ризику.	4	1	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Тема 5. Управління капіталом підприємства Капітал підприємства як фінансова основа діяльності та джерело формування активів. Види капіталу: власний і позичковий, їх співвідношення та вплив на фінансову стійкість. Структура капіталу як фактор вартості підприємства та рівня фінансового ризику. Власний капітал підприємства, його складові та джерела формування. Роль нерозподіленого прибутку у фінансуванні розвитку та зміцненні стійкості. Емісійна політика як інструмент залучення власного капіталу та зміни структури власності. Дивідендна політика як баланс інтересів власників і потреб підприємства у реінвестуванні. Позичковий капітал підприємства та його місце в фінансуванні оборотних і інвестиційних потреб. Банківський кредит: умови, вартість, забезпечення та вплив на грошові потоки. Вибір джерел позикового фінансування з урахуванням строків, процентних ставок і ризиків. Управління вартістю капіталу та мінімізація середньозваженої вартості фінансування. Фінансовий леверидж і його вплив на рентабельність власного капіталу та ризик. Контроль платоспроможності й боргового навантаження через систему фінансових коефіцієнтів і ковенант.	13	19	<i>щотижня</i>
Лекція 6	ТЕМА 6. Основи управління інвестиціями підприємств 1. Оцінка теперішньої і майбутньої вартості фінансових потоків підприємства. 2. Оцінка майбутньої та теперішньої вартості анuitету, методи її розрахунку.	4	1	<i>щотижня</i>

	3. Оцінка вартості фінансових потоків підприємства в умовах інфляції. Розрахунок інфляційної премії.																							
Практичне заняття 6	<p>Тема 6. Основи управління інвестиціями підприємств</p> <p>1. Оцінка теперішньої і майбутньої вартості фінансових потоків підприємства.</p> <p>2. Оцінка майбутньої та теперішньої вартості ануїтету, методи її розрахунку.</p> <p>3. Оцінка вартості фінансових потоків підприємства в умовах інфляції. Розрахунок інфляційної премії.</p> <p>Практичне завдання.</p> <p>Оцінити інвестиційний проєкт із урахуванням часової вартості грошей та інфляції. Дані: первісні інвестиції – 2 500 тис. грн (0 рік). Очікувані номінальні грошові потоки (тис. грн): рік 1 – 900; рік 2 – 1 000; рік 3 – 1 100; рік 4 – 1 200. Номінальна ставка дисконту – 18% річних. Очікувана інфляція – 8% річних. Розрахувати NPV у номінальних цінах. Додатково розрахувати реальну ставку дисконту (за Фішером) і NPV у реальних цінах (перевівши потоки в реальні). Порівняти результати, зробити висновок про вплив інфляції на оцінку проєкту.</p> <p>Практичне завдання.</p> <p>Потенційному інвестору необхідно розрахувати поріг рентабельності, запас фінансової міцності та можливий прибуток / збиток і прийняти рішення в яке підприємство краще інвестувати кошти.</p> <p>Дані для розрахунку:</p> <p style="text-align: center;">Таблиця 5.1 – Дані по підприємствам, тис. грн.</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Показник</th> <th>А</th> <th>Б</th> <th>В</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Виручка від реалізації</td> <td>14</td> <td>20</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5</td> <td>7</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Змінні витрати</td> <td>47</td> <td>98</td> <td>77</td> </tr> <tr> <td>Постійні витрати</td> <td>53</td> <td>24</td> <td>71</td> </tr> </tbody> </table> <p>Завдання:</p> <p>Як зміниться думка інвестора, якщо виручка від реалізації на підприємствах зміниться: підприємство А – зменшиться на 10%, підприємство Б – збільшиться на 10%, підприємство В – збільшиться на 15%?</p>	Показник	А	Б	В	Виручка від реалізації	14	20	30		5	7	7	Змінні витрати	47	98	77	Постійні витрати	53	24	71	4	1	<i>щотижня</i>
Показник	А	Б	В																					
Виручка від реалізації	14	20	30																					
	5	7	7																					
Змінні витрати	47	98	77																					
Постійні витрати	53	24	71																					
Самостійна робота	<p>Тема 6. Основи управління інвестиціями підприємств</p> <p>Інвестиції підприємства як вкладення ресурсів з метою отримання майбутніх вигід і розвитку. Інновації як інвестиційний напрям, що підвищує конкурентоспроможність і технологічний рівень. Фінансовий потік як основа оцінювання результатів інвестиційних рішень у часі. Часова вартість грошей та її роль в інвестиційному аналізі. Теперішня вартість як оцінка майбутніх надходжень з урахуванням ставки дисконту. Майбутня вартість як результат нарощення поточних коштів у часі. Дисконтування та нарощення як базові методи оцінки теперішньої і майбутньої вартості фінансових потоків. Ануїтет як рівномірний потік платежів та сфера його застосування у фінансових розрахунках. Майбутня і теперішня вартість ануїтету та практичні методи її визначення. Порівняння альтернативних інвестиційних рішень на основі приведених величин і фінансових критеріїв. Інфляція як фактор знецінення грошових потоків та ризик довгострокових вкладень. Оцінка фінансових потоків в</p>	13	19	<i>щотижня</i>																				

	умовах інфляції через реальні та номінальні ставки. Інфляційна премія як складова ставки дисконту та спосіб врахування інфляційних очікувань. Узгодження інвестиційних рішень із фінансовими можливостями підприємства та обмеженнями ліквідності.			
Лекція 7	<p>ТЕМА 7. Управління грошовими потоками підприємств</p> <p>1. Грошові потоки підприємства: сутність, види та механізм формування.</p> <p>2. Фактори, що обумовлюють обсяг та ритмічність окремих видів грошових потоків.</p> <p>3. Сутність та вихідні положення управління грошовими потоками.</p> <p>4. Управління грошовим потоком, характеристика його окремих етапів.</p> <p>5. Методи розрахунку величини грошового потоку та оцінка руху грошових коштів підприємства..</p>	4	2	щотижня
Практичне заняття 7	<p>Тема 7. Управління грошовими потоками підприємств</p> <p>1. Грошові потоки підприємства: сутність, види та механізм формування.</p> <p>2. Фактори, що обумовлюють обсяг та ритмічність окремих видів грошових потоків.</p> <p>3. Сутність та вихідні положення управління грошовими потоками.</p> <p>4. Управління грошовим потоком, характеристика його окремих етапів.</p> <p>5. Методи розрахунку величини грошового потоку та оцінка руху грошових коштів підприємства..</p> <p>Практичне завдання.</p> <p>Скласти прогноз руху грошових коштів (прямий метод) і визначити касові розриви. Дані (тис. грн): початковий залишок коштів на 1-й місяць – 120. Прогноз надходжень: М1 – 450, М2 – 520, М3 – 480. Прогноз платежів: постачальники (М1 – 300, М2 – 320, М3 – 310), зарплата (М1 – 110, М2 – 110, М3 – 120), податки (М1 – 40, М2 – 55, М3 – 50), інвестиційний платіж у М2 – 180. Розрахувати чистий грошовий потік за кожен місяць, кінцеві залишки, визначити місяць(і) дефіциту коштів. Запропонувати мінімальний розмір короткострокового фінансування для покриття дефіциту та 2 заходи з підвищення ритмічності грошових потоків.</p> <p>Практичне завдання.</p> <p>У вас є 1 млн грн для інвестування в облігації трьох компаній. Оцінка кредитного ризику для кожної з компаній є такою:</p> <ul style="list-style-type: none"> – компанія А має ймовірність дефолту 5% та пропонує ставку прибутковості 8% річних; – компанія В має ймовірність дефолту 10% та пропонує ставку прибутковості 7% річних; – компанія С має ймовірність дефолту 3% та пропонує ставку прибутковості 9% річних. <p>Завдання:</p> <p>1. Розрахуйте очікувану прибутковість для кожної компанії.</p> <p>2. Оцініть кредитний ризик для кожної компанії, враховуючи ймовірність дефолту.</p> <p>3. Визначте, у яку компанію ви б інвестували, враховуючи ризику та прибутковість.</p>	4	1	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	4. Якщо ви вирішите диверсифікувати портфель (наприклад, інвестувати по 1/3 в кожну компанію), розрахуйте загальну очікувану прибутковість і ризик портфеля.			
Самостійна робота	Тема 7. Управління грошовими потоками підприємств Грошові потоки підприємства як рух коштів, що забезпечує операційну, інвестиційну та фінансову діяльність. Види грошових потоків за напрямом, регулярністю, джерелами та рівнем прогнозованості. Механізм формування грошових потоків через надходження від реалізації, платежі постачальникам, податки, фінансування та інвестиції. Ритмічність грошових потоків як умова підтримання платоспроможності та стабільності розрахунків. Фактори обсягу грошових потоків: виручка, витрати, ціни, податкове навантаження, кредитна політика. Фактори ритмічності грошових потоків: сезонність, графіки оплат, строки постачання, умови договорів. Дисконтування грошових потоків як спосіб порівняння платежів у різні моменти часу. Ануїтет і рента як типові схеми регулярних грошових платежів у фінансових рішеннях. Вихідні положення управління грошовими потоками: баланс ліквідності, мінімізація касових розривів, оптимізація залишків. Планування грошових потоків через платіжний календар, бюджет руху коштів і прогноз ліквідності. Управління грошовим потоком за етапами: прогнозування, організація платежів, контроль виконання, коригування відхилень. Методи розрахунку грошового потоку: прямий і непрямий підходи та їх застосування в аналізі. Оцінка руху грошових коштів за звітом про рух грошових коштів і показниками достатності потоку. Рішення щодо залучення короткострокового фінансування та розміщення тимчасово вільних коштів. Підвищення ефективності управління грошовими потоками через скорочення дебіторки, оптимізацію запасів і узгодження строків платежів.	16	20	щотижня
Разом		90	90	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання *	Усього балів
1	2	3	4	5
На початку аудиторного заняття протягом семестру	Бліц-опитування	Проміжний оглядовий зріз знань за темами минулих лекцій і практичних занять (до 10 хвилин): самостійне опрацювання теоретичного (рівень «відтворення» та «розуміння») та практичного (рівень «застосування» та «створення») навчального матеріалу; формат - групові та індивідуальні завдання, обговорення та дискусія.	Передбачає надання повних відповідей і доповнень; спонукає здобувачів до систематичної самостійної роботи при підготовці до поточних занять; активізує абстрактне мислення із застосуванням методу аналізу та синтезу; не передбачає бального оцінювання.	-
Поточний контроль				
Змістовий модуль 1				
Лекція №1	Тестування за змістовим	Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 4, РН 6,	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	модулем 1	<p>РН 8 за матеріалом лекції №1. Питання для підготовки: 1. Сутність та функції фінансового менеджменту та їх значення. Необхідність та умови ефективності фінансового менеджменту. 2. Мета, основні завдання та складові частини фінансового менеджменту. 3. Методи та засоби, механізм та місце фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємств. <i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5: – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 6-10 – 1, 2, 3 балів (зараховано), а саме: 6 – 1 бал; 7-8 – 2 бали; 9-10 – 3 бали.</p> <p>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	
Практичне заняття №1	Практична робота 1	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом змістового модулю 1. 1. Сутність та функції фінансового менеджменту та їх значення. Необхідність та умови ефективності фінансового менеджменту. 2. Мета, основні завдання та складові частини фінансового менеджменту. 3. Методи та засоби, механізм та місце фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємств Практичне завдання 1 Фірма А і фірма Б ідентичні у всіх відношеннях за виключенням структури капіталу. Структура капіталу фірми А – 50% позичковий і 50% власний капітал; аналогічні показники по фірмі Б складають відповідно 20 і 80% (відповідно до ринкової вартості). Відсоткова ставка з позичкових засобів для обох фірм при відсутності оподаткування дорівнює 13%, а ринок капіталу є досконалим. Завдання: 1. Який ваш дохід (Вам належить 2% акцій фірми А), якщо чистий прибуток від основної діяльності складає 3600000 грн., а загальний рівень капіталізації дорівнює 18%? Який очікуваний дохід на акціонерний капітал? 2. Чистий прибуток від основної діяльності фірми Б такий же, як і у фірми А. Який очікуваний дохід на акціонерний капітал у фірми Б? Практичне завдання 2 За наведеними даними (тис. грн)</p>	<p>Практична робота оцінюється комплексно максимально у 5 балів: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано).</p> <p><i>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.</i></p>	5

		<p>розрахувати та інтерпретувати фінансове становище підприємства: оборотні активи – 3 200; необоротні активи – 4 800; грошові кошти – 350; дебіторська заборгованість – 1 150; запаси – 1 700; власний капітал – 4 100; довгострокові зобов'язання – 1 900; короткострокові зобов'язання – 2 000; виручка – 10 500; собівартість – 8 100; чистий прибуток – 720. Обчислити коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності, фінансової стійкості (автономії), рентабельності продажу та рентабельності активів. Зробити висновок щодо платоспроможності й фінансової рівноваги та запропонувати 2 управлінські рішення фінансового менеджменту.</p> <p><i>Перелік завдань розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>		
Лекція № 2	Тестування за змістовим модулем 1	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом лекції №2. Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. 2. Управлінський облік та інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. 3. Консолідація фінансових звітів і формування внутрішньо корпоративних стандартів компанії. <p><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 6-10 – 1, 2, 3 балів (зараховано), а саме: 6 – 1 бал; 7-8 – 2 бали; 9-10 – 3 бали. <p>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	3
Практичне заняття №2	Практична робота 2	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом змістового модулю 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. 2. Управлінський облік та інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. 3. Консолідація фінансових звітів і формування внутрішньо корпоративних стандартів компанії. <p>Практичне завдання</p> <p>Є два альтернативних фінансових портфелі:</p>	<p>Практична робота оцінюється комплексно максимально у 5 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано). <p><i>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.</i></p>	5

		<p>– портфель акцій: 1000 акцій фірми А, вартістю 10 грн. за одну акцію; 200 акцій фірми Б, вартістю 25 грн. за одиницю;</p> <p>– портфель облігацій: 100 дисконтних безвідсоткових облігацій вартістю по 100 грн., з номіналом у 120 грн.; та 50 облігацій з виплатою 20% від номіналу при погашенні, номіналом 100 грн.</p> <p>Завдання: Визначте прибутковість кожного з портфельів і доцільність інвестування, якщо планується зростання вартості акцій на 20% за рік (термін обігу облігацій – 1 рік). Практичне завдання 2 За спрощеним балансом (тис. грн) виконати вертикальний і горизонтальний аналіз та оцінити якість структури активів/пасивів: на початок року активи – 6 500 (необоротні 3 900; оборотні 2 600), пасиви – 6 500 (власний капітал 3 700; довгострокові 1 400; короткострокові 1 400); на кінець року активи – 7 800 (необоротні 4 200; оборотні 3 600), пасиви – 7 800 (власний капітал 4 000; довгострокові 1 700; короткострокові 2 100). Додатково: виручка – 12 000; чистий прибуток – 600; середня дебіторська – 1 100; середня кредиторська – 900. Розрахувати оборотність дебіторської і кредиторської заборгованості (у днях), визначити ризики ліквідності та запропонувати короткі управлінські рекомендації. <i>Перелік завдань розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>		
Змістовий модуль 2				
Лекція №3	Тестування за змістовим модулем 2	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом лекції №3. Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування стратегії фінансового менеджменту. 2. Стратегічні цілі та завдання фінансового менеджменту. 3. Розробка стратегії за періодами її реалізації. 4. Оцінка ефективності розробленої стратегії. <p><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в</i></p>	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5: – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 6-10 – 1, 2, 3 балів (зараховано), а саме: 6 – 1 бал; 7-8 – 2 бали;</p>	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		<i>профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	9-10 – 3 бали. Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.	
Практичне заняття №3	Практична робота 3	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом змістового модулю 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування стратегії фінансового менеджменту. 2. Стратегічні цілі та завдання фінансового менеджменту. 3. Розробка стратегії за періодами її реалізації. 4. Оцінка ефективності розробленої стратегії. <p>Практичне завдання Сформувати фінансову стратегію на 3 роки через систему цілей і показників та перевірити її досяжність розрахунками. Вихідні дані (тис. грн): виручка поточного року – 15 000; маржа операційного прибутку – 12%; активи – 10 000; власний капітал – 5 500; ставка за кредитом – 16% річних; податок на прибуток – 18%. Стратегічні цілі: щорічне зростання виручки на 10%, зростання ROA до 8% на 3-й рік, підтримання коефіцієнта автономії не нижче 0,5. Розрахувати прогноз виручки, операційного прибутку, чистого прибутку і ROA на кожен рік, перевірити виконання обмеження за автономією за умови залучення кредиту 1 200 тис. грн у 1-му році. Зробити висновок про узгодженість цілей і ресурсів та запропонувати коригування (за потреби). <i>Перелік завдань розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Практична робота оцінюється комплексно максимально у 5 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано). <p><i>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.</i></p>	5
Лекція №4	Тестування за змістовим модулем 2	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом лекції №4. Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст і завдання управління оборотними активами. 2. Джерело формування оборотних активів підприємств та способи забезпечення їх оптимальної структури. 3. Управління виробничими запасами. 4. Управління дебіторською заборгованістю. Визначення оптимальної структури дебіторської заборгованості. 	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 6-10 – 1, 2, 3 балів (зараховано), а саме: 6 – 1 бал; 7-8 – 2 бали; 9-10 – 3 бали. 	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		<p>5. Управління необоротними активами підприємства. Управління основними засобами, нематеріальними активами.</p> <p>6. Особливості формування активів на різних етапах розвитку підприємства.</p> <p><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	
<p>Практичне заняття №4</p>	<p>Практична робота 4</p>	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом змістового модулю 2.</p> <p>1. Зміст і завдання управління оборотними активами.</p> <p>2. Джерело формування оборотних активів підприємств та способи забезпечення їх оптимальної структури.</p> <p>3. Управління виробничими запасами.</p> <p>4. Управління дебіторською заборгованістю. Визначення оптимальної структури дебіторської заборгованості.</p> <p>5. Управління необоротними активами підприємства. Управління основними засобами, нематеріальними активами.</p> <p>6. Особливості формування активів на різних етапах розвитку підприємства.</p> <p>Практичне завдання Оцінити ефективність управління оборотними активами та потребу в чистому оборотному капіталі. Дані: виручка – 18 000 тис. грн/рік; собівартість – 13 500 тис. грн/рік; середні запаси – 2 250; середня дебіторська – 1 800; середня кредиторська – 1 350; грошові кошти – 400. Розрахувати DIO (період обороту запасів), DSO (період інкасації дебіторки), DPO (період оплати кредиторки), грошовий цикл (ССС). Визначити, як зміниться потреба в фінансуванні оборотного капіталу, якщо підприємство скоротить DSO на 10 днів і DIO на 5 днів. Розрахувати вивільнення коштів (тис. грн) і запропонувати напрями їх використання.</p> <p><i>Перелік завдань розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Практична робота оцінюється комплексно максимально у 5 балів: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано).</p> <p><i>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.</i></p>	<p>5</p>
<p>Змістовий модуль 3</p>				

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Лекція №5	Тестування за змістом модуля 3	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом лекції №5.</p> <p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Капітал підприємства: поняття, види та структура. 2. Власний капітал підприємства. 3. Позичковий капітал підприємства <p style="text-align: center;"><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Тестові питання оцінюються правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10.</p> <p>Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 6-10 – 1, 2, 3 балів (зараховано), а саме: <ul style="list-style-type: none"> 6 – 1 бал; 7-8 – 2 бали; 9-10 – 3 бали. <p>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	3
Практичне заняття №5	Практична робота 5	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом змістового модуля 3.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Капітал підприємства: поняття, види та структура. 2. Власний капітал підприємства. 3. Позичковий капітал підприємства <p>Практичне завдання.</p> <p>Оцінити ефект зміни структури капіталу та вартість фінансування. Дані: активи – 20 000 тис. грн; поточна структура: власний капітал 12 000, позиковий 8 000; ставка за боргом 15% річних; податок 18%; очікувана ЕВІТ – 3 600 тис. грн.</p> <p>Альтернатива: залучити додатковий борг 4 000 тис. грн і спрямувати його на викуп/зменшення власного капіталу (власний стане 8 000, борг 12 000), ставка за боргом зростає до 17%. Розрахувати чистий прибуток і ROE у базовому та альтернативному варіантах, оцінити фінансовий леверидж, зробити висновок про доцільність зміни структури капіталу з урахуванням ризику.</p> <p><i>Перелік завдань розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Практична робота оцінюється комплексно максимально у 5 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано). <p style="text-align: center;"><i>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру..</i></p>	5
Лекція №6	Тестування за змістом модуля 6	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом лекції №6.</p> <p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка теперішньої і майбутньої вартості фінансових потоків підприємства. 2. Оцінка майбутньої та теперішньої вартості ануїтету, методи її <u>розрахунку</u>. 3. Оцінка вартості фінансових потоків підприємства в умовах інфляції. <u>Розрахунок</u> інфляційної премії. <p style="text-align: center;"><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Тестові питання оцінюються правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10.</p> <p>Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 6-10 – 1, 2, 3 балів (зараховано), а саме: <ul style="list-style-type: none"> 6 – 1 бал; 7-8 – 2 бали; 9-10 – 3 бали. 	3

		Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.														
Практичне заняття №6	Практична робота 6	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом змістового модулю 3.</p> <p>1. Оцінка теперішньої і майбутньої вартості фінансових потоків підприємства.</p> <p>2. Оцінка майбутньої та теперішньої вартості анuitету, методи її розрахунку.</p> <p>3. Оцінка вартості фінансових потоків підприємства в умовах інфляції. Розрахунок інфляційної премії.</p> <p>Практичне завдання. Оцінити інвестиційний проект із урахуванням часової вартості грошей та інфляції. Дані: первісні інвестиції – 2 500 тис. грн (0 рік). Очікувані номінальні грошові потоки (тис. грн): рік 1 – 900; рік 2 – 1 000; рік 3 – 1 100; рік 4 – 1 200. Номінальна ставка дисконту – 18% річних. Очікувана інфляція – 8% річних. Розрахувати NPV у номінальних цінах. Додатково розрахувати реальну ставку дисконту (за Фішером) і NPV у реальних цінах (перевівши потоки в реальні). Порівняти результати, зробити висновок про вплив інфляції на оцінку проекту.</p> <p>Практичне завдання. Потенційному інвестору необхідно розрахувати поріг рентабельності, запас фінансової міцності та можливий прибуток / збиток і прийняти рішення в яке підприємство краще інвестувати кошти.</p> <p>Дані для розрахунку: Таблиця 5.1 – Дані по підприємствам, тис. грн.</p> <table border="1" data-bbox="549 1547 970 1709"> <thead> <tr> <th>Показник</th> <th>А</th> <th>Б</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Виручка від реалізації</td> <td>145</td> <td>207</td> </tr> <tr> <td>Змінні витрати</td> <td>47</td> <td>98</td> </tr> <tr> <td>Постійні витрати</td> <td>53</td> <td>24</td> </tr> </tbody> </table> <p>Завдання: Як зміниться думка інвестора, якщо виручка від реалізації на підприємствах зміниться: підприємство А – зменшиться на 10%, підприємство Б – збільшиться на 10%, підприємство В – збільшиться на 15%? <i>Перелік завдань розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	Показник	А	Б	Виручка від реалізації	145	207	Змінні витрати	47	98	Постійні витрати	53	24	<p>Практична робота оцінюється комплексно максимально у 5 балів: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано).</p> <p><i>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру..</i></p>	5
Показник	А	Б														
Виручка від реалізації	145	207														
Змінні витрати	47	98														
Постійні витрати	53	24														

Змістовий модуль 4

Лекція №7	Тестування за змістовим модулем 4	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом лекції №7.</p> <p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грошові потоки підприємства: сутність, види та механізм формування. 2. Фактори, що обумовлюють обсяг та ритмічність окремих видів грошових потоків. 3. Сутність та вихідні положення управління грошовими потоками. 4. Управління грошовим потоком, характеристика його окремих етапів. 5. Методи розрахунку величини грошового потоку та оцінка руху грошових коштів підприємства.. <p><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 20.</p> <p>Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-7:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень: 0-11 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 12-20 – 3, 4, 5, 6, 7 балів (зараховано), а саме: 12-13 – 3 бали; 14-15 – 4 бали; 16-17 – 5 балів; 18-19 – 6 балів; 20 – 7 бали. <p>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</p>	7
Практичне заняття №7	Практична робота 7	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 4, РН 6, РН 8 за матеріалом змістового модулю 4.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грошові потоки підприємства: сутність, види та механізм формування. 2. Фактори, що обумовлюють обсяг та ритмічність окремих видів грошових потоків. 3. Сутність та вихідні положення управління грошовими потоками. 4. Управління грошовим потоком, характеристика його окремих етапів. 5. Методи розрахунку величини грошового потоку та оцінка руху грошових коштів підприємства.. <p>Практичне завдання.</p> <p>Скласти прогноз руху грошових коштів (прямий метод) і визначити касові розриви. Дані (тис. грн): початковий залишок коштів на 1-й місяць – 120. Прогноз надходжень: М1 – 450, М2 – 520, М3 – 480.</p> <p>Прогноз платежів: постачальники (М1 – 300, М2 – 320, М3 – 310), зарплата (М1 – 110, М2 – 110, М3 – 120), податки (М1 – 40, М2 – 55, М3 – 50), інвестиційний платіж у М2 – 180. Розрахувати чистий грошовий потік за кожен місяць, кінцеві залишки, визначити місяць(і) дефіциту коштів.</p> <p>Запропонувати мінімальний розмір короткострокового фінансування для покриття дефіциту та 2 заходи з підвищення ритмічності грошових потоків.</p>	<p>Практична робота оцінюється комплексно максимально у 5 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано). <p><i>При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру..</i></p>	5

		<p>Практичне завдання. У вас є 1 млн грн для інвестування в облігації трьох компаній. Оцінка кредитного ризику для кожної з компаній є такою:</p> <ul style="list-style-type: none"> – компанія А має ймовірність дефолту 5% та пропонує ставку прибутковості 8% річних; – компанія В має ймовірність дефолту 10% та пропонує ставку прибутковості 7% річних; – компанія С має ймовірність дефолту 3% та пропонує ставку прибутковості 9% річних. <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розрахуйте очікувану прибутковість для кожної компанії. 2. Оцініть кредитний ризик для кожної компанії, враховуючи ймовірність дефолту. 3. Визначте, у яку компанію ви б інвестували, враховуючи ризики та прибутковість. <p><i>Перелік завдань розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>		
Усього поточний контроль	14			60
Підсумковий контроль				
залік	Підсумковий тест	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих програмних результатів навчання РН 4, РН 6, РН 8 здійснюється комплексно відповідно до змісту навчальної дисципліни (розділ 3). Теоретичне завдання представлено у форматі комплексного тесту, до якого включено 20 рівнозначних тестових питань з тем усіх змістових модулів. Тестування передбачає відповідь на теоретичні питання (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей).</p> <p><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 20. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-20:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень: 0-11 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 12-14 – 12-14 балів; 15-17 – 15-17 балів; 18-20 – 18-20 балів. <p><i>Тестове завдання розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	20
	Практичне завдання	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих програмних результатів навчання РН 4, РН 6, РН 8 здійснюється комплексно відповідно до змісту навчальної дисципліни (розд. 3) та передбачає розв'язування</p>	<p>Ситуаційна задач оцінюється максимально у 20 балів з урахуванням логічності та повноти відповіді на запитання щодо змісту, правил, обґрунтованості висновків тощо:</p> <ul style="list-style-type: none"> – незадовільний рівень – 0 балів 	20

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		ситуаційного завдання. <i>Ситуаційне завдання розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	(не зараховано); – прийнятний рівень (35% - 59% від максимального балу) – 7-11 балів (зараховано умовно); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 12-20 балів (зараховано).	
Усього підсумковий контроль	2			40

**Засоби діагностики рівня досягнення результатів навчання дисципліни та критерії оцінювання контрольних заходів.*

Тестування. Поточне та підсумкове оцінювання теоретичних завдань здійснюється у формі тестування з використанням платформи дистанційного навчання СЕЗН ЗНУ Moodle відповідно до календарного графіку поточних і підсумкового контролів. Проходження тестів відбувається після ідентифікації здобувача через його персональний акаунт на сторінці дисципліни при увімкненому відео-режимі Zoom- конференції за умови дистанційної присутності викладача та передбачає обмежену у часі відповідь на теоретичні питання: для поточних контролів (Тести 1-5) – до 20 хвилин, як правило, або під час лекційного заняття перед завершенням поточного змістового модуля, або під час консультації за встановленим графіком; для підсумкового (екзаменаційного) тесту – до 50 хвилин під час підсумкового контролю за складеним розкладом.

Процедура оцінювання практичних завдань.

Оцінюванню підлягає виконання здобувачами практичних завдань для кожного змістового модуля під час аудиторних практичних занять і поза аудиторної самостійної роботи. Кожне практичне завдання виконується по мірі опанування здобувачем матеріалу тем відповідного змістового модуля, оформлюється у вигляді файлів MS Word, здається на перевірку через персональний акаунт у профілі цієї дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle та після позитивного відгуку викладача захищається у передбачений спосіб (на практичному занятті та/або консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то робота з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання. Обов'язковою умовою зарахування роботи є усна перевірна комунікація «здобувач-викладач». У разі дистанційного навчання, захист робіт відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.

Критерії оцінювання практичних завдань:

5 балів – роботу виконано самостійно та правильно, в повному обсязі із застосуванням раціональних методів; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлено охайно; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, при захисті роботи повні та аргументовані, наявні змістовні висновки та ілюстративні приклади;

4 бали – роботу виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але містять незначні помилки; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлення має несуттєві зауваження; відповіді на запитання при захисті роботи в цілому повні з незначними недоліками;

3 бали – роботу виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але наявні окремі помилки (наприклад, логічні); роботу здано на перевірку не своєчасно, але без порушення семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; зміст роботи не структуровано, робота оформлена в межах вимог, але має виражений компілятивний характер/ містить ознаки використання ІІІ; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі та додаткові, при захисті роботи не повні або відсутні;

0 балів – роботу не виконано або виконано не самостійно з порушенням принципів академічної доброчесності, зокрема виконано інший варіант завдання, та/або не в повному обсязі; наявні численні арифметичні та змістовні помилки у розрахунках; роботу здано на перевірку з порушенням семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; оформлення роботи не відповідає вимогам, відсутній додаток з розрахунками в таблицях MS Excel; при захисті роботи студент не володіє навчальним матеріалом та/або відповіді на запитання відсутні.

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Бальна система стимулювання поза аудиторної навчально-наукової активності здобувачів - це система додаткових балів, яку введено з метою заохочування здобувачів до планованої, систематичної роботи з поглибленого опанування теоретичним матеріалом і стимулювання їх до творчого підходу та креативного мислення під час розв'язання практичних завдань, які передбачено цією дисципліною.

Поза аудиторна навчально-наукова активність здобувача є однією із форм самоосвіти (неформальна/інформальна) при формуванні результатів навчання цієї дисципліни та має бути підтверджена відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Зміст поза аудиторних навчально-наукових активностей, за які можуть нараховуватися додаткові (заохочувальні) бали, повинні корелювати з результатами навчання дисципліни, зокрема за такі підтверджені види діяльності:

- участь у студентських олімпіадах;
- представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача на студентських конкурсах, конференціях;

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

- наявність власних розробок і підготовленої роботи та презентації в частині науково-дослідних та прикладних досліджень, які проводяться викладачем навчальної дисципліни та відповідають її спрямуванню;
- участь у програмах здобуття неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси, розміщені на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо - за наявності відповідних сертифікатів);
- інші види та форми активностей у контексті змісту та РН дисципліни.

Якщо результати навчання (знання й уміння), отримані здобувачем під час самоосвіти, відповідають повністю або частково корелюють (неповні, схожі, але зі спорідненої галузі знань тощо) із РН дисципліни, які перевіряються поточними контролюями певного змістового модуля, викладач має право оцінити їх при складанні здобувачем з урахуванням цих додаткових балів, але не перевищуючи максимальний бал за цей поточний контроль відповідно до критеріїв оцінювання. Отримані додаткові бали додаються *понад тих балів*, які здобувач може отримати, виконавши всі обов'язкові види робіт і склавши усі поточні контролюї, - ці додаткові бали можуть стати вирішальними для отримання більш високої оцінки за весь курс! Тому, **НАПОЛЕГЛИВО РЕКОМЕНДУЄМО** здобувачеві скористатися цією нагодою та підвищити свій загальний бал (*максимально до 10 балів*), отриманий після виконання всіх обов'язкових видів контрольних заходів.

Результати неформальної / інформальної освіти зараховуються згідно «Положення Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (<https://e.surl.li/uoqtjo>).

Підсумковий контроль.

До підсумкового семестрового контролю допускаються здобувачі, яким на дату консультації перед цим контролем зараховано поточні контрольні заходи з усіх змістових модулів. Інакше, здобувач ліквідує існуючу поточну заборгованість на консультації і може бути допущений до підсумкового контролю за складеним графіком, узгодженим з екзамеатором та деканатом.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену: здобувач проходить екзаменаційний тест на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle та розв'язує ситуаційну задачу, включені в екзаменаційний білет, письмово готує відповіді на завдання білету та усно висвітлює свої відповіді екзаменатору.

Бальне оцінювання відповідей здобувача щодо розв'язку ситуаційної задачі враховує диференційований рівень розуміння (РР) ним опанованого навчального матеріалу на основі таксономії SOLO (Structure of the Observed Learning Outcomes - Структура результатів навчання, які можна спостерігати (як поведінку)), що дозволяє релевантно оцінити рівень сформованості практичної складової програмних результатів навчання (рекомендація МОНУ, лист №1/9-344 від 24.06.2020, <https://surl.li/uld1bv>):

- РР 1: «не знати / не розуміти» - 0 балів (*не зараховано*);
- РР 1+: «частково впоратися із завданням» - 7-11- балів (*зараховано умовно*);
- РР 2: «назвати / розпізнати / виконати дії» - 12 балів (*зараховано*);
- РР 3: «виконати послідовність дій / описувати» - 13-14 балів (*зараховано*);
- РР 4: «порівняти / показати зв'язки» - 14-15 балів (*зараховано*);
- РР 4+: «обґрунтувати / аналізувати» - 16-17 балів (*зараховано*);
- РР 5: «теоретизувати / генерувати гіпотези» - 18-19 балів (*зараховано*);
- РР 5+: «абстрагувати / створювати / формулювати» - 20 балів (*зараховано*).

Практичне завдання підсумкового контролю зараховується здобувачеві, якщо при відповіді на завдання продемонстровано рівень розуміння навчального матеріалу не нижче «РР 2».

Підсумковий контроль вважається *пройденим успішно*, якщо здобувачеві зараховано теоретичне (тестування) та практичне завдання, бали за які підсумовуються і він отримує від 24 до 40 балів, *інакше* бали за іспит не додаються до семестрової оцінки (вважаються рівними нулю), а *підсумкова оцінка із дисципліни є незадовільною*.

Загальна семестрова бальна оцінка за дисципліну складається як сума бальних оцінок за всі поточні контролюї з усіх змістових модулів (з урахуванням додаткових балів за навчально-наукову активність) та за підсумковий контроль і не може перевищувати **100 балів**. Бальна оцінка переводиться у **національну шкалу** та шкалу **ECTS**.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	Не зараховано
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Гудзь О. Є., Стецюк П.А. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. Львів: ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2020. 223 с.
2. Маказан Є. В., Бікулов Д. Т., Протас А. М., Олійник О. М., Маркова С. В., Головань О. О. Фінансово-інвестиційний менеджмент : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Бізнес-адміністрування». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2025. 100 с
3. Маказан Є. В., Бікулов Д. Т., Протас А. М., Олійник О. М., Маркова С. В., Головань О. О. Фінансування зовнішньоекономічної діяльності та аналіз її ефективності : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2025. 92 с.
4. Менеджмент міжнародного бізнесу в умовах Індустрії 4.0 : колективна монографія / за заг. ред. Д. Т. Бікулова, О. М. Олійника. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 424 с.
5. Сучасні вектори розвитку менеджменту міжнародного бізнесу : колективна монографія / за заг. ред. Д. Т. Бікулова, О. М. Олійника. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 446 с.
6. Сучасні концепції бізнес-адміністрування : колективна монографія / за заг. ред. Д. Т. Бікулова, О. М. Олійника. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2022. 352 с.
7. Чугунов І.Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку. Київ: КНТЕУ, 2021. 532 с.

Додаткова:

1. Kucherova H. ., Los V. ., Makazan E. ., Ocheretin D. ., Bilska O. . Innovative behavior of bitcoin market agents during COVID-19: recurrence analysis. CEUR Workshop Proceedings. 2021. Т. 3048. С. 1-15. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-3048/paper01.pdf>.
2. Аналіз фінансової звітності підприємства : практикум : навч. посіб. / М. М. Марченко, Л. В. Ширяєва, С. В. Онешко [та ін.] ; під заг. ред. Л. В. Ширяєвої. 2-ге вид., доробл. і допов. Київ : Інтернаука, 2021. 176 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061077.pdf>.
3. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАУ, 2021. 299 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0060882.pdf>.
4. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Вид. 2-ге. Миколаїв : ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0056979.pdf>.
5. Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 238 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061259.pdf>.
6. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0060878.pdf>.
7. Інвестиційний менеджмент : навч. посіб. (практикум) / С. В. Качула, С. М. Халатур, Г. Є. Павлова [та ін.]. Дніпро : Монолит, 2022. 204 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0060904.pdf>.
8. Інвестиційний менеджмент : навч.-метод. посіб. / О. Слободянюк, О. Кібік, В. Котлубай [та ін.]. Одеса : Фенікс, 2024. 129 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0060902.pdf>.
9. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. (практикум) / С.В. Качула, С.М. Халатур, Г.Є. Павлова, Л.В. Лисяк, Н.П. Дуброва. Дніпро: Монолит, 2022. 204 с.
10. Колосок С. І., Мирошніченко Ю. О., Мішеніна Г. А. Розроблення та реалізація інвестиційного проєкту : підручник. Суми : Сумський держ. ун-т, 2021. 121 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi74/0055072.pdf>
11. Магопєць О. А., Шалімова Н. С., Черновол О. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. вид. 2-ге випр. і допов. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 230 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061499.pdf>.
12. Маказан Є. В. Проблеми зовнішньоекономічної діяльності України в умовах війни. Всеукраїнська науково-практична конференція "Проблеми правління економічним потенціалом регіонів" Запорізький національний іверситет: ЗНУ, 2024. С. 63-66.
13. Маказан Є. В., Веремеєнко О. Аналіз зовнішньої торгівлі України з країнами Євросоюзу. Успіхи і досягнення у науці. Наукові перспективи. 2024. № № 7 (7). С.698-708. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/issue/archive>.
14. Маркова С. В., Бікулов Д. Т., Маказан Є. В. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД. Сталий розвиток економіки, підприємств та суспільства [Електронний ресурс]: матеріали ІІ Міжнар.наук.-практ. конф., Івано-Франківськ, 10-11 квітня 2025 р./ За ред. І. Перезової. – Львів: Видавєць Кошовий Б.-П.О., 2025. 1023 . Львів: Кошовий Б.-П.О., 2025. С. 375-378. URL: <https://nung.edu.ua/department/ii-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferentsiya-stalyu-rozvytok-ekonomiky-pidpryemstv>.

15. Маркова С. В., Сухарева К. В., Маказан Є. В. КОМПЛЕКСНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ ТА РИЗИКАМИ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ ЧЕРЕЗ СТРАХУВАННЯ. "Ефективна економіка". 2025. № 7. С. 255-262. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6995>.

16. Олійник О. М., Головань О. О., Сухарева К. В., Маказан Є. В., Бікулов Д. Т. Трансформація інструментарію бізнес-аналітики в системі ефективності менеджменту маркетингової діяльності підприємства-імпортера. Актуальні питання економічних наук. 2024. № 6. С. -. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14603233>.

17. Фінансовий менеджмент: підручник / В. П. Мартиненко, Н. І. Климаш, К. В. Багацька, І. В. Дем'яненко, [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2024. 344 с.

18. Череп А. В., Бугай В. З., Горбунова А. В., Череп О. Г. Фінансове планування : практикум. Київ : Кондор, 2023. 196 с.

19. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. у схемах і таблицях. Львів : ЛьвДУВС, 2022. 224 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052759.pdf>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
2. Національна бібліотека імені В.І.Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/>
3. Association of Records Managers and Administrators (ARMA International) URL: <https://www.arma.org/>
4. Association of Intelligent Information Management (AIIM) URL: <https://www.aiim.org/>
5. Prometheus – он-лайн курси. URL: <https://prometheus.org.ua/>
6. Школа HMR. URL: <http://www.shkolahrm.ua/>
7. Журнал «Український інформаційний простір». URL: <http://ukrinfospace.knukim.edu.ua/>
8. Сайт державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
9. Бібліотека з менеджменту URL: managevent.com.ua
10. Нормативні акти у сфері управління URL: inform.od.ua

7. Регуляції і політики курсу

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перепарафразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у CiscoWebex та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу a.n.oleynick@gmail.com . У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою:
https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy> .

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://lnk.ua/9MVwgEpVz> .

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ> .

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.